

693**UMOWA**

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indii o współpracy gospodarczej,

sporządzona w Warszawie dnia 19 maja 2006 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Indii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

Pragnąc dalszego umacniania przyjaznych stosunków między państwami Umawiających się Stron,

Uwzględniając postanowienia umów międzynarodowych, które wiążą Umawiające się Strony w dziedzinie współpracy gospodarczej,

Mając na uwadze członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej oraz

Dążąc do dalszego rozwoju stosunków gospodarczych między Rzecząpospolitą Polską i Republiką Indii,

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Umawiające się Strony sprzyjać będą rozwojowi współpracy gospodarczej we wszystkich dziedzinach i sektorach gospodarki, zgodnie z prawem obowiązującym w państwach Umawiających się Stron, na zasadach równości i wzajemnych korzyści.

2. Celem współpracy realizowanej w ramach niniejszej umowy będzie wykorzystanie potencjału gospodarczego obu państw Umawiających się Stron dla umocnienia dwustronnej współpracy w dziedzinie przemysłowej, technicznej i technologicznej.

Artykuł 2

Współpraca, o której mowa w artykule 1, będzie realizowana poprzez:

- 1) współdziałanie w realizacji projektów stanowiących przedmiot wzajemnego zainteresowania w sektorach:
  - a) górnictwa,
  - b) ropy naftowej i gazu,
  - c) energetyki,
  - d) geologii,
  - e) przemysłu,
  - f) informacji i łączności,
  - g) transportu,
  - h) gospodarki morskiej,
  - i) budownictwa i turystyki,
  - j) rolnictwa i przetwórstwa żywności,
  - k) tekstyliów,
  - l) zdrowia i przemysłu farmaceutycznego,
  - m) nauki i technologii,
  - n) innych sektorach uzgodnionych w przyszłości przez Umawiające się Strony.
- 2) współdziałanie w dziedzinie certyfikacji i normalizacji;
- 3) rozwój usług konsultingowych, prawnych, bankowych i technicznych, w tym wspomagających realizację projektów inwestycyjnych na terytoriach obu państw Umawiających się Stron;
- 4) inicjowanie i popieranie różnorodnych form kontaktów, wymianę specjalistów i personelu technicznego, szkolenia, udział w targach i wystawach, misjach gospodarczych, promocyjnych i innych przedsięwzięciach związanych ze współpracą gospodarczą.

Artykuł 3

1. Właściwe organy Umawiających się Stron będą sprzyjać tworzeniu przedstawicielstw, oddziałów, mieszanych izb gospodarczych i innych jednostek prowadzących działalność gospodarczą.

2. Zasady tworzenia i prowadzenia działalności przez przedstawicielstwa, oddziały, mieszane izby gospodarcze i inne jednostki prowadzące działalność gospodarczą określa prawo obowiązujące w państwie Umawiającej się Strony, na którego terytorium podejmują one działalność.

Artykuł 4

W celu ułatwienia rozwoju współpracy gospodarczej właściwe organy Umawiających się Stron, zgodnie z prawem obowiązującym w państwach Umawiających się Stron, będą dokonywać wymiany informacji w zakresie:

- 1) prawa regulującego: działalność gospodarczą, inwestycje, standaryzację, certyfikację, warunki udzielania koncesji, licencji i zezwoleń, ochronę własności intelektualnej i przemysłowej, praw autorskich i pokrewnych oraz inne dziedziny stanowiące przedmiot wzajemnego zainteresowania,
- 2) przedsięwzięć sprzyjających nawiązywaniu kontaktów między potencjalnymi partnerami gospodarczymi, w tym w zakresie organizacji wystaw, targów i misji gospodarczych.

Artykuł 5

1. Umawiające się Strony powołają Wspólną Komisję do spraw Współpracy Gospodarczej, zwaną dalej „Komisją”.
2. Do zadań Komisji należy w szczególności:
  - 1) dokonywanie okresowych przeglądów i ocen współpracy gospodarczej,
  - 2) przygotowywanie propozycji zmierzających do dalszego rozwoju współpracy gospodarczej,
  - 3) identyfikacja problemów ograniczających rozwój współpracy gospodarczej i proponowanie odpowiednich działań w celu ich eliminacji.

3. Komisja składa się z sekcji polskiej i indyjskiej, tworzonych na zasadzie parytetu. Przewodniczącymi narodowych sekcji Komisji będą podsekretarze stanu właściwych resortów odpowiedzialnych za gospodarkę w każdym państwie.
4. Umawiające się Strony mogą powoływać w ramach Komisji:
  - 1) stałe grupy robocze do spraw współpracy w wybranych dziedzinach gospodarki,
  - 2) czasowo działające zespoły eksperckie dla opracowywania szczegółowych zagadnień współpracy gospodarczej.
5. Komisja zbierać się będzie na posiedzenia w terminach uzgodnionych przez obie strony, na przemian w Rzeczypospolitej Polskiej i w Republice Indii.
6. Tryb pracy Komisji określa regulamin przez nią ustanowiony.

Artykuł 6

1. Niniejsza umowa nie narusza praw i zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, których stronami są Rzeczpospolita Polska lub Republika Indii, oraz z ich przynależności do organizacji międzynarodowych.
2. Niniejsza umowa nie narusza praw i zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.
3. W zakresie spraw, które objęte są niniejszą umową, a które również reguluje umowa o partnerstwie i rozwoju ustanawiająca współpracę pomiędzy Wspólnotami Europejskimi z jednej strony, a Republiką Indii z drugiej strony, podpisana w dniu 20 grudnia 1993 r., wraz z jej wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, pierwszeństwo będą miały postanowienia powyższej umowy o partnerstwie i rozwoju, wraz z jej wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Artykuł 7

1. Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z prawem państwa każdej z Umawiających się Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Umowa wejdzie w życie z dniem otrzymania noty późniejszej.
2. Niniejsza umowa zawarta jest na czas nieokreślony i może być wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron; w takim przypadku utraci ona moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.
3. Na wniosek jednej z Umawiających się Stron, niniejsza umowa może być uzupełniona i zmieniona w formie pisemnej za obopólną zgodą.

Umowę niniejszą sporządzono w Wierszcie,
dnia 19 kwietnia 2006 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim,
hindi i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku
rozbieżności w interpretacji umowy, za rozstrzygający uważa się tekst angielski.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Rządu
Republiki Indii

**पौलैंड गणतंत्र सरकार और भारतीय गणतंत्र सरकार के बीच¹
आर्थिक सहयोग पर करार**

पौलैंड गणतंत्र सरकार और भारतीय गणतंत्र सरकार (जिन्हें यहां इसके बाद 'अनुबंधकारी पक्ष') कहा गया है।

जो अनुबंधकारी पक्षों के राज्यों के बीच विद्यमान मित्रवत संबंधों को और मजबूत बनाने के इच्छुक हैं;

उन अंतरराष्ट्रीय करारों को ध्यान में रखते हुए जो अनुबंधकारी पक्षों को आर्थिक सहयोग के क्षेत्र में बांधते हैं

यूरोपीय संघ में पौलैंड गणतंत्र की सदस्यता को ध्यान में रखते हुए, तथा

पौलैंड गणतंत्र और भारतीय गणतंत्र के बीच आर्थिक संबंधों का विस्तार एवं विकास का प्रयास करते हुए

निम्नप्रकार सहमत हुई हैं :

अनुच्छेद १

१. अनुबंधकारी पक्ष समानता और परस्पर लाभ के आधार पर, तथा अनुबंधकारी पक्षों के राज्यों में प्रवृत्त कानूनों और विनियमों के अनुसार, अपनी अर्थव्यवस्थों के सभी क्षेत्रों तथा भागों में आर्थिक सहयोग के विकास को प्रोत्साहित करेंगे।
२. इस करार के अधीन सहयोग दोनों देशों की आर्थिक क्षमता का प्रयोग करने के उद्देश्य से किया जाएगा ताकि इनके द्विपक्षीय औद्योगिक तकनीकी और प्रौद्योगिकीय सहयोग को मजबूत किया जा सके।

अनुच्छेद २

अनुच्छेद १ में उल्लिखित सहयोग निम्नलिखित रूपों पर ध्यान देगा :-

१. निम्नलिखित क्षेत्रों में परस्पर हित की परियोजनाओं के कार्यान्वयन में सहयोग

- क) खनन,
- ख) तेल व गैस
- ग) ऊर्जा
- घ) भू-विज्ञान
- ड) उद्योग
- च) सूचना और संचार

- छ) परिवहन
- ज) समुद्री कार्य
- झ) आवास और पर्यटन
- झ) कृषि और खाद्य प्रसंस्करण
- ट) वस्त्र
- ठ) स्वास्थ्य तथा भेषज
- ड) विज्ञान तथा प्रौद्योगिकी
- ढ) भविष्य में अनुबंधकारी पार्टियों की सहमति से कोई अन्य क्षेत्र

२. प्रमाणन तथा मानकीकरण के क्षेत्र में सहयोग
३. दोनों अनुबंधकारी पार्टियों के राज्यों के क्षेत्रों में निवेश परियोजनाओं के क्रियान्वयन हेतु सहायता प्रदान करने वाले उन क्षेत्रों सहित परामर्श, कानूनी, बैंकिंग तथा तकनीकी सेवाओं का विकास; तथा
४. विभिन्न प्रकार के अनुबंध, विशेषज्ञ तथा तकनीकी कार्मिकों का आदान प्रदान, प्रशिक्षण, मेलों तथा प्रदर्शनियों में भागीदारी, आर्थिकशिष्टमंडलों, आर्थिक सहयोग से संबंधित संवर्धनात्मक तथा अन्य कार्यों को शुरू करना तथा सहायता करना।

अनुच्छेद-३

१. प्रत्येक अनुबंधकारी पार्टी के सक्षम प्राधिकारी प्रतिनिधि कार्यालयों, शाखाओं, संयुक्त आर्थिक चेम्बरों तथा आर्थिक कार्यकलाप चलाने वाले अन्य सत्ताओं की स्थापना को प्रोत्साहित करेगी।
२. प्रतिनिधि कार्यालयों, शाखाओं, संयुक्त आर्थिक चेम्बरों तथा आर्थिक कार्यकलाप चलाने के लिए अन्य सत्ताओं द्वारा कार्यकलापों की स्थापना तथा चलाने के सिद्धान्त अनुबंधकारी पार्टी के राज्य के नियमों तथा विनियमों द्वारा परिभाषित किए गए हैं जहां गतिविधि चलाई जा रही हैं।

अनुच्छेद-४

१. आर्थिक सहयोग के विकास को सुविधाजनक बनाने के उद्देश्य से अनुबंधकारी पार्टियों के सक्षम प्राधिकारियों को प्रत्येक अनुबंध-कारी पार्टियों के राज्य के नियमों तथा विनियमों के अनुसरण में निम्नलिखित से संबंधित आदान-प्रदान सूचना की मांग करनी होगी:-
२. आर्थिक कार्यकलाप, निवेश, मानकीकरण, प्रमाणन, रियायतें प्रदान करने के लिए शर्तें, लाइसेंस तथा परमिट, औद्योगिक संरक्षण, बौद्धिक तथा संबद्ध संपदा अधिकार तथा आपसी हित के अन्य क्षेत्र को प्रशासित करने वाले कानून तथा

३. प्रदर्शनी, मेलों तथा आर्थिक शिष्टमंडलों के आयोजन से संबंधित परियोजनाओं सहित संभावी आर्थिक भागीदारों के बीच संबंध स्थापित करने के लिए अनुकूल परियोजनाएं।

अनुच्छेद-५

१. अनुबंधकारी पार्टियाँ आर्थिक सहयोग के लिए एक संयुक्त आयोग की स्थापना करेंगी जिसे इसके पश्चात् “आयोग” कहा जायेगा।
२. आयोग विशेष रूप से निम्नलिखित के लिए निम्नेदार होगा :
  - १) नियमित आधार पर आर्थिक सहयोग की समीक्षा व उसका मूल्यांकन
  - २) आर्थिक सहयोग को और बढ़ाने हेतु प्रस्ताव तैयार करना; और
  - ३) आर्थिक सहयोग को और बढ़ाने के मार्ग में बाधाओं की पहचान करना एवं उन्हें दूर करने हेतु उपयुक्त उपाय सुझाना।
३. आयोग में क्रमशः पोलिश और भारतीय खंड होंगे, जिनकी स्थापना समानता के आधार पर की जाएगी। आयोग के राष्ट्रीय खंडों के चेयरपर्सन, प्रत्येक राष्ट्र की अपनी-अपनी प्रशासनिक संस्थाओं के उप-मंत्री होंगे जो अर्थव्यवस्था और व्यापार हेतु निम्नेदार होंगे।
४. अनुबंध के पक्ष आयोग के ढांचे के भीतर निम्नलिखित की स्थापना कर सकते हैं :-
  - १) अर्थव्यवस्था के चुनिंदा क्षेत्रों में सहयोग हेतु स्थायी कार्यदल
  - २) आर्थिक सहयोग की विशिष्ट परियोजनाओं पर, कार्यों को समर्पित तदर्थ विशेषज्ञ टीमें।
५. आयोग की बैठकें, अनुबंधकारी पार्टियों द्वारा तथ तारीखों पर बारी-बारी पोलैंड गणराज्य और भारत गणराज्य में होंगी।
६. आयोग के कार्य का तरीका, आयोग द्वारा स्थापित नियमों के द्वारा परिभाषित किया जाएगा।

अनुच्छेद ६

१. यह समझौता पोलैंड गणराज्य और भारत गणराज्य के उन अधिकारों और दायित्वों के प्रति पूर्वाग्रह के बिना है, जो उन अंतर्राष्ट्रीय समझौतों से उत्पन्न होंगे जिनमें वे पक्षों के तौर पर शामिल हैं और, जो अंतर्राष्ट्रीय संगठनों में उनकी सदस्यता से उत्पन्न होंगे।
२. यह समझौता पोलैंड गणराज्य के उन अधिकारों एवं दायित्वों के प्रति पूर्वाग्रह के बिना है, जो यूरोपीय संघ में उसकी सदस्यता से उत्पन्न होंगे।

३. इस समझौते में शामिल मामलों के दायरे के भीतर, जो एग्रीमेंट ऑन पार्टनरशिप एंड डिवेलपमेंट द्वारा भी विनियमित होते हैं, जो एक तरफ यूरोपीय समुदायों तथा दूसरी ओर भारतीय गणराज्य के बीच सहयोग को स्थापित करता है और जिस पर २० दिसंबर, १९९३ को हस्ताक्षर किए गए थे, बाद के सभी संशोधनों सहित, उक्त एग्रीमेंट ऑन पार्टनरशिप एंड डिवेलपमेंट के प्रावधानों को वरीयता मिलेगी, जिसमें बाद के सभी संशोधन शामिल हैं।

अनुच्छेद ७

१. यह समझौता अनुबंधकारी पक्षों के प्रत्येक राष्ट्र के अपने-अपने कानूनों के अनुसार अपनाया जाएगा और नोट के आदान-प्रदान द्वारा इसकी पुष्टि की जाएगी। समझौता उस तारीख को प्रभावी हो जाएगा, जिस पर बाद वाला संगत नोट प्राप्त होगा।
२. यह समझौता अनिश्चित समय के लिए किया जाता है और यह तब तक प्रभावी रहेगा जब तक कि कोई भी अनुबंधकारी पक्ष इसे समाप्त करने के लिए ६ महीने का अग्रिम नोटिस नहीं देता।
३. किसी भी अनुबन्धकारी पक्ष के लिखित अनुरोध पर आपसी सहमति पर इस करार में संशोधन किया जा सकता है तथा जोड़ा जा सकता है।

इसे वारसा में १९ मई २००६ को दो प्रतियों में पोलिश, हिंदी और अंग्रेजी भाषाओं में संपन्न किया जाता है, सभी मूलपाठ सामग्रियां समान रूप से प्रामाणिक होंगी। व्याख्या में कोई अन्तर होने पर, अंग्रेजी की मूलपाठ सामग्री मान्य होगी।

(पियोटर जेगोर्जवोजनियक)
मिनिस्टर ऑफ इकनॉमी
पोलैंड गणराज्य की सरकार
की ओर से

(कमल नाथ)
वाणिज्य और उद्योग मंत्री
भारत गणराज्य की सरकार
की ओर से

Agreement

on Economic Cooperation between

the Government of the Republic of Poland
and the Government of the Republic of India

The Government of the Republic of Poland and the Government of the Republic of India (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

Desirous of further strengthening the friendly relations existing between the states of the Contracting Parties,

Taking into account the international agreements that bind the Contracting Parties in the field of economic cooperation,

Considering the membership of the Republic of Poland in the European Union, and

Striving to expand and develop economic relations between the Republic of Poland and the Republic of India,

Have agreed as follows:

Article 1

1. The Contracting Parties shall foster the development of economic cooperation in all areas and sectors of their economies, based on equality and mutual benefit, and in accordance with the laws and regulations of the states of the Contracting Parties in force.
2. The cooperation under this Agreement shall be carried out with the aim of utilising the economic potential of the two countries to strengthen their bilateral industrial, technical and technological cooperation.

Article 2

The cooperation referred to in the Article 1 shall take the following forms:

- 1) cooperation in the implementation of projects of mutual interest in the areas of:
  - a) mining,
  - b) oil and gas,
  - c) energy,
  - d) geology
  - e) industry,
  - f) information and communication,
  - g) transport,
  - h) marine affairs,
  - i) housing and tourism,
  - j) agro- and food processing,
  - k) textiles,
  - l) health and pharma,
  - m) science and technology,
  - n) any other sectors agreed upon by the Contracting Parties in future.
- 2) cooperation in the area of certification and standardisation;
- 3) development of consulting, legal, banking and technical services, including those providing support for the implementation of investment projects in the territories of the states of both Contracting Parties; and
- 4) initiating and supporting various forms of contacts, exchange of experts and technical personnel, training, participation in fairs and exhibitions, economic missions, promotional and other undertakings related to economic cooperation.

Article 3

1. The competent authorities of each Contracting Party shall encourage the establishment of representative offices, branches, joint economic chambers and other entities conducting economic activities.

2. The principles of establishing and conducting of activities by representative offices, branches, joint economic chambers and other entities conducting economic activity are defined by the laws and regulations of the state of the Contracting Party where the activities are undertaken.

Article 4

With the aim of facilitating the development of economic cooperation, the competent authorities of the Contracting Parties, in accordance with the laws and regulations of the state of each Contracting Party, shall seek to exchange information concerning:

- 1) legislation governing: economic activity, investment, standardisation, certification, conditions for granting concessions, licences and permits, protection of industrial, intellectual and related property rights, and other areas of mutual interest; and
- 2) projects conducive for establishing relations between potential economic partners, including projects concerning organization of exhibitions, fairs and economic missions.

Article 5

1. The Contracting Parties shall set up a Joint Commission for Economic Cooperation, hereinafter referred to as the „Commission”.
2. The Commission shall be responsible in particular for:
  - 1) review and assessment of economic cooperation on a regular basis,
  - 2) preparing proposals for the further development of economic cooperation; and
  - 3) identifying problems that impair the development of economic cooperation and proposing adequate measures for their elimination.
3. The Commission shall consist of Polish and Indian section respectively, which shall be established on the basis of parity. Chairpersons of the national sections of the Commission shall be the deputy minister of the respective administrative institution of each state responsible for economy and trade.

4. The Contracting Parties may establish - within the framework of the Commission:
  - 1) standing working groups for cooperation in selected sectors of the economy,
  - 2) ad-hoc expert teams dedicated to work on specific projects of economic cooperation
5. The Commission shall meet at dates agreed upon between the Contracting Parties, alternatively in the Republic of Poland and in the Republic of India.
6. The manner of work of the Commission is to be defined by the rules established by the Commission.

Article 6

1. This Agreement is without prejudice to the rights and obligations of the Republic of Poland and the Republic of India arising from international agreements, to which they are parties, and from their membership in international organisations.
2. This Agreement is without prejudice to the rights and obligations of the Republic of Poland arising from its membership in the European Union.
3. Within the range of matters covered by this Agreement, which also are regulated by the Agreement on Partnership and Development establishing a cooperation between the European Communities on the one side and the Republic of India on the other side, signed on 20 December 1993, together with all subsequent amendments, the provisions of the said Agreement on Partnership and Development with all subsequent amendments will take precedence.

Article 7

1. This Agreement shall be adopted in accordance with the respective laws of each of the states of the Contracting Parties and shall be confirmed by the exchange of notes. The Agreement shall come into force on the date of receipt of the latter of the respective notes.
2. This Agreement is concluded for an indefinite period of time and shall remain in force until any of the Contracting Parties has given six (6) months prior written notice of its termination.
3. This Agreement may be amended and supplemented by mutual agreement in writing at the request of either of the Contracting Parties.

Done in duplicate in .....Warsaw.....on 15 May.....2006 in the Polish, Hindi and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

On behalf of the Government of
the Republic of Poland

On behalf of the Government of
the Republic of India